

ÇOCUK VE OYUN NEDİR?

Çocuk denilince aklımıza ilk gelen kavramlardan biri "oyundur. Çünkü oyun çocukluk döneminin vazgeçilmezidir. Bebekler kendi ellerini keşfetmekle başladığı oyun sürecini, ce-ee oyunu ile devam ettirirler. Hareketlendikçe, yürüdükçe çocuğun oyun dünyası da gelişir. İlk önce bebekler kendi başına oynar, sonrasında arkadaşlarla birlikte oynanan oyunlar gelir, sonra da kuralları oyunlar devreye girer. Bu süreç çocuklukta bitmez, yetişkinliğe ulaştığında insan yine oyun oynama ihtiyacı hisseder. Halk oyunları, spor oyunları, kahvehanelerde oynanan oyunlar ve sanal oyunlar yetişkinlerin oynadığı oyunlardır.

Oyun çocuk gelişiminde çok önemli bir yere sahiptir. Çocuğun sağlıklı bir gelişim göstermesinin en önemli yolu doya doya oynamasıdır. Oyun yolu ile çocuk bedenini hareket ettirir. Zıplar, koşar, tırmanır, taşları ve misketleri tutup atar. Bu sayede çocuk ince ve kaba motor gelişimini oyunla desteklemiş olur.

Oyun yolu ile çocuk arkadaşları ile sosyalleşir. Sıra beklemeyi, kurallara uymayı, başkasının hakkına saygı göstermeyi, grupta kendini ifade etmeyi, bir grubun üyesi olmayı çocuk oyun yolu ile öğrenir. Yeterince oyun oynamayan çocuk yeterince sosyalleşemez.

Oyunlar bir düşünme becerisi gerektirdiği için, oyun çocukların bilişsel gelişimini destekler. Oyun içinde çocuk, kazanmak için planlama ve hesaplama yapar. Nasıl oynaması gerektiğini ve rakibinin hamleleri ile nasıl baş edeceğini düşünür. Gizli saklanma yerleri bulmak, taşı tam seksek karelerinin içine atmak için planlama yapmak, topu atarken hızını ve açısını ayarlamak gibi farkında olmadığı bilişsel hesaplamalar yapar.

Oyun, çocukların duygusal gelişimini destekler. Oyun içinde çocuk kazanmayı, kaybetmeyi, üzülmeyi, heyecanlanmayı, hayal kırıklığını, gururu, yetersizliği, çaresizliği ve mutluluğu deneyimler. Başka çocukların duygularını nasıl yaşadığını gözlemler hem de kendi duygularını ifade etmeyi.

Çocuk oyunda hayatın provasını yapar. Oyun içinde anne, baba, öğretmen olur. Çeşitli meslek rollerine girer. Bu sayede bu hayatta kendini bekleyen rollere hazırlık yaptığı gibi, anne-babalığın nasıl bir deneyim olduğu hakkında da fikir sahibi olur. Oyun çocuk için aynı zamanda iyileştiricidir. Çocuk oyun içinde öfkesini, üzüntüsünü, kaygısını oyun ve oyuncaklar yolu ile dile getirir. Yani oyun başlı başına çocukların ruhsal yaralarını iyileştirmede etkilidir.

Kaynakça: Pedagoji Derneği, Yaşam gücü gönüllüleri Derneği, Bahar SARIKAYA yazısı

PURSAKLAR REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

ÇOCUK VE OYUN

Adres: Saray Cumhuriyet Mah. Fatih
Sultan Mehmet Cad. No 28 Pursaklar/
Ankara

<http://pursaklarram.meb.k12.tr>

Telefon 03123994523

Fax: 03123994524

OYUN TÜRLERİ NELERDİR?

1- Açık Hava Oyunları:

Koşmaca oyunları, öykünme oyunları (İnsana, hayvana, bitkiye, doğa olaylarına, taşıtlara öykünerek oynanan oyunlardır.)

Öykünme yürüyüşleri ve koşuları (İnsan, hayvan, taşıt devinimlerine öykünerek yapılan yürüyüş ve koşulardır.)

Dev-cüce, aslan yürüyüşleri (araba, lokomotif, atçılık koşuları örnek olarak verilebilir.) Halkada oyunlar (çocukların oturarak ya da bir halka oluşturup oynadıkları oyunlara denilmektedir).

2- Salon-Sınıf Oyunları:

Serbest oyun ve etkinlikler saatinde oynanan salon-sınıf oyunları (Bu oyunlar, çocukların kendi koyacakları kurallara göre şekillenir. Eğitsel oyuncaklar, bloklar serbest saatte oynanan salon-sınıf oyunlarından)

Oyun saatinde oynanan salon-sınıf oyunları (Bu oyunlar kurallı oyunlardır. Açık havada oynandığı gibi kapalı yerlerde de oynanabilir. Oyun saatinde oynanan bütün kurallı oyunlar, ısındırıcı-devinimli-dinlendirici olmak üzere üç aşamada uygulanır).

3- Araçsız Yapılan Oyunlar:

Herhangi bir aracı gerektirmeden oynanan, her çeşit öykünme oyunu, şarkılı oyunlar, beden devinimleri ve halka oyunları bu kapsamda incelenmektedir.

4- Araçta Yapılan Oyunlar:

Belirli bir aracın üzerinde yapılan, denge oyunları, minder üzerinde yapılan devinimler, iskemle kapma, takla yarışı gibi oyunlardır.

5- Araçla Yapılan Oyunlar:

Çeşitli araçların kullanılmasıyla oynanan top oyunları gibi.

OYUNUN FAYDALARI NELERDİR?

1- Oyun oynamak çocuklarımızdaki "kurgulama duygusunu" geliştirir, bu da çocuklarda soyut düşünmenin aktif olarak çalışmasını tetikler.

2- Oyun oynamak çocuklardaki "empati ve sempati duygusunu" geliştirir. Oyunda almış olduğu role bürünerek o rolde yaşayan insanların hayatlarını anlama şansını elde eder.

3- Oyun oynamak çocuklardaki "konuşma" potansiyelini artırır.

4- Oyun oynamak çocuklara kurallara uymasını öğretir, eğer kurallara uymaz ise neler olacağını deney imleme şansını sunar.

5- Oyun oynamak çocuklardaki "çözüm bulma" duygusunu geliştirir.

6- Oyun oynamak çocuklardaki "paylaşma" duygusunu geliştirir.

7- Oyun oynamak çocuklardaki "iletişim" duygusunu geliştirir, aynı dili konuşmasalar bile aynı oyunda eğlenebilirler.

8- Oyun oynamak çocuklara "eğlenme" fırsatı sunar.

9- Oyun oynamak çocuklara karşısındaki bir başka çocuğu anlama fırsatını sunar.

10- Çocuklar oyun oynarken bir nesne ya da aleti kullanmayı öğrenirken aynı zamanda hayal gücünü geliştirerek kullandığı materyaller arasında transfer yapmayı öğrenir, sopayı bacaklarının arasına alarak at gibi binebilir.

11- Oyun oynarken oyunda almış rolü canlandırırken hayatın içinde olan meslekler konusunda fikir sahibi olma şansını elde eder.

12- Oyun oynamak çocuğun motor faaliyetlerini geliştirir.

13- Oyun, çocuğa canının istediği zamanlarda değil; sırası geldiğinde yapması gerektiğini öğretir.

14- Ailesi ile iletişiminde ağlayarak elde ettiği her şeyi, oyun oynarken başka çocuklar tarafında ağladığında elde edemeyeceğini, hatta "mızımız ya da sürekli ağladığı için" bir daha ki seferde oyuna alınmayacağı uyarısını aldığı anda; duruma, kişilere şartlara göre "davranışlarını şekillendirmesi" gerektiğini öğrenir.

15- Çocuklar oyun yoluyla duygusal olarak deşarj yaşarlar. Oyun yaşı çocuğun duygularını anlamlandıramaz, oyun çocuğa aynı zamanda duygularını da dile getirme fırsatı sunar.

16- Sosyalleşme becerisini güçlendirir. Yeni arkadaşlar edinir.

17- Bir gruba ait olmayı, birlikte hareket edebilmeyi öğrenir.